

Studniówka w I LO im. C.K Norwida w Wyszkowie z czerwonym dywanem i gwiazdami

Tegoroczny Bal Studniówkowy I Liceum Ogólnokształcącego w Wyszkowie odbył się 18 stycznia 2020 r. w murach szkoły maturzystów, którzy w scenerii hollywoodzkiej Gali przekraczali kolejny etap w dążeniu ku dorosłości: teraz bal, za 100 dni matura i pójście w świat.

W Balu, który odbył się w hali sportowej szkoły uczestniczyło 139 maturzystów I LO w Wyszkowie wraz z osobami towarzyszącymi i w otoczeniu gości, dyrekcji szkoły, pedagogów, przedstawicieli samorządu oraz rodziców. Studniówkę rozpoczęło polonezem do muzyki Wojciecha Killara. Korowód w dwóch turach poprowadzili: dyrektor I LO Dorota Piotrowicz i Kajetan Depta oraz wicedyrektor Wojciech Chaciński z Sandrą Korytkowską. Choreografię do poloneza przygotowały panie Małgorzata Łysik i Zofia Bernatowicz. Tradycyjnie, już po części oficjalnej i przemówieniach gości - młodzież zatańczyła walca, przygotowanego pod kierownictwem Oliwii Bali. Maturzystów i zebranych przywitała dyrektor I LO Dorota Piotrowicz. Następnie refleksjom, wspomnieniami ze swoich balów, matur i przeszłości, podzielił się z maturzystami starosta wyszkowski Jerzy Żukowski, przewodniczący Rady Rodziców i komitetu studniówkowego Szymon Depta oraz uczeń przewodniczący Samorządu Szkolnego Kajetan Depta, którzy również złożyli przyszłym maturzystom życzenia wspaniałej zaba-

wy i oczywiście za 100 dni rewelacyjnych ocen na maturze. Uczniowie kwiatami podziękowali swoim wychowawcom za wieloletnią wspólną drogę przez szkolne życie: Grażynie Piotrowicz, Beacie Ziembowskiej, Agnieszce Jezierskiej, Januszowi Kosińskiemu, Patrycji Ogrodzińskiej, Katarzynie Mielcarz. Podziękowania skierowali również do rodziców.

/KW/

40. rocznica śmierci Marii Żywirskiej

18 stycznia minęła 40. rocznica śmierci urodzonej w Brańszczyku Marii Byczyńskiej-Żywirskiej, pedagoga, historyka, etnografa i muzeologa. Pierwszej piewczynie kurpiowskiej kultury ludowej Kurpi Białych z Puszczy Białej, a także pionierskiej badaczki kultury górniczej. Autorka monografii „Puszcza Biała. Jej dzieje i kultura” wydanej nakładem PWN w 1973 r. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi w 1958 r. za działania związane z ukryciem i przechowaniem obrazów Jana Matejki: „Bitwa pod Grunwaldem” oraz „Kazanie Skargi”, w czasie niemieckiej okupacji.

Maria Byczyńska-Żywirska to jedna z najbardziej zasłużonych i jednocześnie niedocenionych osób dla terenu Puszczy Białej, zawartego w widłach Bugu i Narwi pomiędzy Pułtuskiem, Wyszkowem, Brokiem, Ostrowią Mazowiecką i Różanem. Wiedza o życiu i twórczości Marii Żywirskiej jeszcze w początkach XX w. była mało rozpowszechniona. Nie było wielu wiarygodnych źródeł, z których można by dowiedzieć się czegoś więcej. Niedostępne były liczne dziś fotografie i dokumenty. Poza Wyszkowem i Brańszczykiem, chyba w ogóle nie upamiętniona. W 2011 r. imieniem Marii Żywirskiej została nazwana jedna z ulic w Wyszkowie. Tamże od 2012 roku przyznawane jest stypendium im. Marii Żywirskiej, ufundowane

przez córkę - Marię Frankowską dla uczniów I LO im. C. K. Norwida. 13 października 2017 r. Rada Gminy Brańszczyk na czele z wójtem Mieczysławem Pękulem podczas uroczystej sesji podjęła uchwałę nadającą imię Marii Żywirskiej pobliskiemu Skansenowi. W doniosłym wydarzeniu uczestniczyli najbliżsi patronki z córką Marią Frankowską, wnuczką Anną i prawnuczką Katarzyną.

Jedną z izb domu głównego w Skansenie poświęconą została patronce. Aranżacja wnętrza, forma oraz treść stałej wystawy biograficznej to efekt współpracy gminy ze Stowarzyszeniem Pepisko.

/Anna Ewa Król - Fundacja Koherencja/

Życiorys

Urodziła się dn. 2 lutego 1904 r. w Brańszczyku, w woj. białostockim, zmarła 18 stycznia 1980 r. w Warszawie. Pochowana została w grobowcu rodzinnym w Brańszczyku. Początkowo nauki pobierała w domu. W 1915 r. wyjechała z rodzicami do Rostowa n/Donem gdzie zdała egzamin wstępny do klasy drugiej gimnazjum Goraziejewej. W 1918 r. powróciła do Polski i we wrześniu została przyjęta do klasy czwartej Gimnazjum Koedukacyjnego w Wyszkowie n/Bugiem. We wrześniu 1919 r. zdała egzamin wstępny do klasy piątej w Gimnazjum Państwowym im. Narczyży Żmichowskiej w Warszawie, gdzie otrzymała świadectwo dojrzałości w maju 1923 r. Jesienią 1923 r. została przyjęta na Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warszawskiego, który ukończyła na wiosnę 1928 r. uzyskując dyplom magistra filozofii w zakresie historii. W 1930 r. zdała państwowo egzamin pedagogiczny uzyskując tytuł profesorski. (...)

W 1933 r. wyszła za mąż i przyjechała do Lublina, gdzie włączyła się w życie naukowe miasta. W 1934 r. została zaproszona do współpracy naukowej w miejscowym Towarzystwie Przyjaciół Nauk jako współtwórczyni Komisji Historii Sztuki i Etnografii. W 1935 r. jako członek -założyciel weszła w skład zarządu Towarzystwa Propagandy Sztuki w Lublinie. W maju 1936 roku została kustoszem Muzeum Lubelskiego. Od listopada 1938 r. Maria Żywirska opiekowała się zapoczątkowanym przez siebie Muzeum w Zamościu, w którym przygotowywała zbiory do pierwszej ekspozycji. Za całokształt pracy na polu kultury w odznaczona została Złotym Krzyżem Zasługi.

Po wejściu Niemców do Lublina Maria Żywirska nadal opiekowała się Muzeum

mając oraz zdeponowanymi skrzyniami ze zbiorami Muzeum Śląskiego /40 skrzyń/, poza tym kilkunastoma skrzyniami ze zbiorami z prywatnych kolekcji rodzin magnackich z poznańskiego, a przede wszystkim przywiezionymi w dniu 9 września 1939 r. dwoma obrazami Jana Matejki: „Grunwald” i „Kazanie Skargi”. W październiku, po ukryciu obrazów Matejki, zabraniiu pozostałych depozytów przez Niemców została z Muzeum usunięta przez okupanta. Mimo, że wstęp na teren Muzeum był dla niej wzbroniony, nadal opiekowała się zbiorami, przeprowadzała konserwację ubiorów ludowych, ratowała m.in. wyrzucone na śmietnik przez Niemców fotografie Prusa, sporządzała potajemnie kopię zabranych inwentarzy.

Po wojnie Maria Żywirska przeniosła się do Warszawy a następnie do Katowic, gdzie podjęła się pracy badawczej nad kulturą materialną i twórczością plastyczną grupy zawodowej górników polskich. W 1949 r. w Sosnowcu zorganizowała Związkowe Muzeum Górnicze, pierwsze tego typu w Polsce. Z placówki tej wywodzi się powołane do życia w 1979/81 roku, z połączenia zbiorów górniczych Muzeum Miejskiego w Zabrze i Związkowego Muzeum Górniczego w Sosnowcu, istniejące do dziś Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze. Maria Żywirska funkcję kierowniczą w Muzeum pełniła do 1959 r.

W 1964 r. przeszła na emeryturę. Nie zaprzestała jednak dalszej pracy naukowej. Przystąpiła do opracowywania gromadzonych przez lata materiałów monografii kultury regionu Puszczy Białej.

/Oprac. Anna Ewa Król - Fundacja Koherencja/